

นาฬิกาปลุกจากโทรศัพท์มือถือ ... !! ไม่เป็นเหตุให้ถูกตัดสิทธิ์การสอบ

นายนิรัฐ อินทร พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

Topic : สารคดี..ดี..จากคดีปกครอง

เมื่อฝ่ายปกครองได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตในการสอบเพื่อให้การสอบแข่งขันเป็นไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส ให้ผู้เข้าสอบทุกคนแข่งขันกันอย่างเสมอภาคเป็นธรรม ไม่ให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบกัน และผู้เข้าสอบได้ปฏิบัติตามมาตรการโดยนำโทรศัพท์มือถือใส่ไว้ในกระเป๋าและวางไว้ในจุดที่กรรมการได้จัดเตรียมไว้ให้ก่อนเข้าห้องสอบ ไม่ได้นำโทรศัพท์มือถือหรือเครื่องมือสื่อสารติดตัวเข้าไปในห้องสอบ การที่ฝ่ายปกครองนำเหตุการณ์ที่เกิดเสียงดังของนาฬิกาปลุกจากโทรศัพท์มือถือ ไม่ใช่เสียงสัญญาณเรียกเข้าหรือสัญญาณใด ๆ ที่สื่อแสดงถึงการกระทำทุจริตและมีได้ทำลายสมาธิของผู้เข้าสอบมาออกคำสั่งไม่พิจารณาคะแนนสอบให้ผู้เข้าสอบ เป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำสำคัญ : การศึกษา, การทุจริตการสอบ

เหตุเดือนร้อนของผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีเข้าสอบคัดเลือกเพื่อศึกษาในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย) ไม่พิจารณาคะแนนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา โดยให้เหตุผลว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดข้อปฏิบัติในการสอบคัดเลือก เนื่องจากผู้เข้าสอบไม่ปิดโทรศัพท์และมีเสียงดังขึ้นระหว่างการสอบ

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่า ก่อนเข้าห้องสอบได้ปิดโทรศัพท์มือถือแล้ว แต่ไม่ได้ถอดแบตเตอรี่ออก และเสียงนาฬิกาปลุกจากโทรศัพท์มือถือที่ผู้ฟ้องคดีเก็บไว้ในกระเป๋าที่วางไว้อยู่ด้านนอกห้องสอบเป็นการตั้งไว้เพื่อปลุกอ่านหนังสือและลืมปิดระบบเตือน ทั้งเสียงเรียกเข้าโทรศัพท์ก็ไม่ใช่เสียงเดียวกันกับเสียงนาฬิกาปลุกจากโทรศัพท์มือถือที่เจ้าหน้าที่ได้ยินและไม่พบ missed call บันทึกในโทรศัพท์

จึงนำคดีมาฟ้องศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่ไม่พิจารณาคะแนนสอบวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา รวมทั้งเพิกถอนการกระทำอื่นใดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ประธานกรรมการบริหารกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่ตัดสิทธิมิให้ผู้ฟ้องคดีได้รับการประกาศหรือรวมคะแนนทั้งสองวิชาดังกล่าว เพื่อให้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเข้าเรียนในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตต่อไป

ความเป็นธรรม ... จากคำพิพากษาศาลปกครอง

ข้อกฎหมายที่สำคัญ : ข้อ 5 ของข้อปฏิบัติในการสอบคัดเลือกฯ กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) ระบบรับตรง ปีการศึกษา 2554 กำหนดว่า อนุญาตเฉพาะดินสอดำ 2B กบเหลาดินสอดำ ยางลบ ปากกา น้ำยาลบคำผิดและนาฬิกาข้อมือแบบเข็มเท่านั้น (ห้ามพกกระดาดใด ๆ ไม่บรรทัด เครื่องคิดเลข นาฬิกาดิจิตอล เครื่องบันทึกภาพ โทรศัพท์มือถือ/เครื่องมือสื่อสารทุกชนิด หากมีให้ปิดเครื่องแล้ววางในที่ที่กรรมการกำหนด หากตรวจพบว่า มีเสียงหรือพบสัญญาณติดต่อหรือไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้จะถือว่าเจตนาทุจริตและจะไม่พิจารณาให้คะแนน)

ปัญหาแรก ... ผู้ฟ้องคดีมีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนข้อปฏิบัติในการสอบคัดเลือกฯ หรือไม่

ปัญหาที่สอง ... การออกคำสั่งไม่พิจารณาคะแนนสอบวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาให้กับผู้ฟ้องคดีเพราะเหตุเสียงดังของนาฬิกาปลุกจากโทรศัพท์มือถือที่เก็บไว้ในกระเป๋าและวางไว้ในตู้ด้านนอกห้องสอบเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ข้อเท็จจริงที่ศาลปกครองสูงสุดรับฟังเป็นที่ยุติ คือ

การปฏิบัติของผู้ฟ้องคดี นำโทรศัพท์มือถือใส่ไว้ในกระเป๋าและวางไว้ในจุดที่คณะกรรมการสอบได้จัดเตรียมไว้ให้ก่อนเข้าห้องสอบ โดยไม่ได้นำโทรศัพท์มือถือหรือเครื่องมือสื่อสารติดตัวเข้าไปในห้องสอบ

ห้องสอบ เป็นห้องปรับอากาศ มีประตูกระจกกัน ๒ ชั้น โดยผู้ฟ้องคดีได้วางกระเป๋าไว้ นอกห้องสอบในจุดที่คณะกรรมการสอบกำหนด ซึ่งวางอยู่ห่างจากประตูห้องสอบประมาณ ๒๐ เมตร ถึง ๒๕ เมตร ระหว่างการสอบไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีหรือผู้เข้าสอบคนอื่นได้ยินเสียงจากโทรศัพท์ดังกล่าว

การพิสูจน์ทราบว่าเสียงดังจากโทรศัพท์ เป็นเสียงนาฬิกาปลุกที่ผู้ฟ้องคดีได้ตั้งเอาไว้ เพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบ มิใช่เสียงโทรศัพท์ที่โทรเข้ามาและไม่มีคำว่า “missed call” แสดงบนหน้าจอโทรศัพท์ ในช่วงเวลาที่เจ้าหน้าที่ได้ยินเสียง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องกับศาลปกครองชั้นต้น

โดยศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้อปฏิบัติในการสอบคัดเลือกฯ เป็นมาตรการที่มีขึ้นเพื่อป้องกันการทุจริตในการสอบ โดยเป็นการป้องปรามการนำความทันสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ในการทุจริตการสอบ เพื่อให้การสอบแข่งขันเป็นไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส และไม่ทำลายสมาธิของผู้เข้าสอบคนอื่น ๆ ทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนได้แข่งขันกันอย่างเสมอภาคเป็นธรรม ไม่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน

การที่ผู้ฟ้องคดีนำโทรศัพท์มือถือใส่ไว้ในกระเป๋าและวางไว้ในจุดที่คณะกรรมการสอบได้จัดเตรียมไว้ให้ก่อนเข้าห้องสอบโดยไม่ได้นำโทรศัพท์มือถือหรือเครื่องมือสื่อสารติดตัวเข้าไปในห้องสอบ ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนวัตถุประสงค์ของข้อปฏิบัติในการสอบคัดเลือกฯ เสียงดังจากโทรศัพท์มือถือเป็นเพียงเสียงจากระบบนาฬิกาปลุก ซึ่งสามารถทำงานได้แม้ได้ปิดเครื่องโทรศัพท์แล้ว มิใช่เสียงสัญญาณโทรศัพท์เรียกเข้าหรือสัญญาณใด ๆ อันเป็นการที่จะสื่อแสดงถึงการกระทำทุจริตในการสอบหรือเป็นการนำความทันสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ในการทุจริตการสอบแต่อย่างใด อีกทั้งมิได้เป็นการทำลายสมาธิของผู้เข้าสอบคนอื่น ๆ หรือทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ อันทำให้ผู้เข้าสอบไม่สามารถแข่งขันกันอย่างเสมอภาคเป็นธรรม จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมิได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนวัตถุประสงค์ของข้อปฏิบัติในการสอบคัดเลือกฯ

และข้อ 5 ของข้อปฏิบัติในการสอบคัดเลือกฯ ไม่ใช่ข้อสันนิษฐานเด็ดขาดที่ไม่สามารถพิสูจน์เป็นอย่างอื่นได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 นำเหตุการณ์ดังกล่าว มาเป็นเหตุในการออกคำสั่งไม่พิจารณาคะแนนสอบวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์ให้ใช้มาตรการดังกล่าวเพื่อให้การสอบเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมและเพื่อลดโทษผู้กระทำทุจริตในการสอบ ทั้งเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงตามเหตุปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบอย่างครบถ้วนรอบด้านและการกระทำของผู้ฟ้องคดีไม่ร้ายแรงถึงขั้นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จะไม่พิจารณาคะแนนสอบให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ผู้สนใจสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 994/2561)

หลักกฎหมายปกครองและบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการสำคัญทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองว่า ฝ่ายปกครองไม่อาจใช้อำนาจได้ตามอำเภอใจ แต่ต้องใช้อำนาจโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างครบถ้วนรอบด้าน ด้วยเหตุนี้ ก่อนการใช้อำนาจดุลพินิจฝ่ายปกครองจึงต้องแสวงหาข้อเท็จจริงอย่างรอบด้านเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ถูกต้อง สมเหตุสมผลตามที่กฎหมายมุ่งหมายจะให้ความคุ้มครองในเรื่องนั้น ๆ

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่ “สายด่วนศาลปกครอง 1355” และสืบค้นบทความย้อนหลังได้ที่ www.admincourt.go.th ⇨ เมนูวิชาการ ⇨ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)